

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. F. Felicis Potestatis Panormitani Ordinis Minorum S.
Francisci de Observantia ... Examen Ecclesiasticum**

Potesta, Felice

Coloniæ, 1712

Cap. II. De matrimonio secundùm se.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40060

tur eam ducere; quia posteriora sponsalia stantibus prioribus fuerunt invalida; & quod ab initio non subsistit, tractu temporis non conualescit, *cap. Placet, de Conver. conjugat. Clericatus cit. num. 22*

3947 Qui post votum simplex castitatis desloravit puellam sub promissione matrimonii, tenetur ad votum. *Rodr. in sum. tom. 1. cap. 28. num. 11. Diana in sum. ver. Ingressi Religionem num. 3. contra Leandrum de matr. tr. 9. dis. 2. q. 5. quia huiusmodi promissio, aut sponsalia sunt contra jus à Deo jam acquiritum; adeoque iniqua, & invalida; sicut à pari, qui post promissionem conjugii, aut sponsalia, emittit votum simplex castitatis, tenetur ad sponsalia. *Villal. tr. 12. diff. 12. n. 9. Navar. Sanchez. Filiue, contra Leandrum cit. qu. 6. quia votum esset de re alteri promissa, nec Deus acceptat promissionem in præjudicium tertii; ita à fortiori, si votum sit prius, standum est pro voto.**

3948 Sponsalia ab initio invalida, & sponsalia ab initio valida, quæ postea mutuo consensu dissolvuntur, in hoc differunt, quòd invalida non pariunt impedimentum publicæ honestatis, bene verò valida; quòd impedimentum durat etiam post dissolutionem mutuo consensu factam. *Clericatus c. 142 n. 12. v. n. 4115. & à n. 4125.*

Scotus in 4 d. 28. q. un. l. B. C. & D. 30. qu. 2. & Mastrius dis. 20. q. 4. Leander tr. alt. 9. dis. 1. c. 2. Tancredi tom. 1. de matr. lib. 1. Tamb. sem. 2. lib. 8. tr. 3. Busemb. & Clericatus cit.

CAPUT II.

De Matrimonio secundum se.

3949 **M**atrimonium est contractus, & describitur, quòd sit Sacramentum inter baptizatos, quo vir & mulier sibi mutuo legittimè corpora sua tradunt, ad perpetuam vitam societatem, & remissionem veniæ peccatorum.

etiam vitam societatem, & remissionem veniæ peccatorum.

3950 Hinc ad matrimonium requiritur Mutuus consensus contrahentium de presenti, ad differentiam sponsalium, ubi consensus est de futuro, & idèd sponsalia contrahuntur per verba de futuro; *Ducam te in matrimonium, Matrimonium contrahuntur per verba de presenti: Ducos, seu volo te in matrimonium, Ducos, seu volo te in matrimonium.*

2. Requiritur, quòd consensus sit expressus per signa externa sufficientia, sive constant in verbis, sive in alio signo; debent fieri immediatè per ipsos contrahentes, immediatè per procuratorem.

Si Parochus ex errore lingue dicit sponsalia, vellet ducere feminam, v. gr. *Requiritur in matrimonium, & sponsus affirmavit, validum est Matrimonium; quia (ut supponitur) non ex circumstantiis apparet, quòd volens Sponsus sit ducendi feminam in uxorem, ut dicitur in *bat. tom. 1. tr. 10. n. 394.**

3. Quòd talis consensus sit ineter per non legitime impeditas. Ex jure positivo requiritur ætas pubertatis, *de q. un. n. 1. alioquin erit nullum.*

4. Demum requiritur presentia Parochi, & duorum testium, cum illis verbis: *vos conjungo, &c.* alias erit matrimonium clandestinum, & novo jure Tridentinum: *v. n. 12: 8. 3933.*

3951 *Ministri* hujus sacramenti sunt contrahentes: *materia*, vero, & *proxima*, est eorum mutuos consensus, hoc modò: *materia, ex qua, & proxima, est consensus externis signis expressis, qui habet rationem traditionis corporum; verò est idem consensus, quatenus habet rationem acceptationis: materia remota ipsa corpora contrahentium.*

Effectus hujus Sacramenti est gaudium

videlicet augmentum gratiæ; unde ipsi
contrahentes debent esse in gratia, alioquin
contrahunt mortaliter; quia ponunt obicem gra-
tiam, quam Sacramentum causaret.

3951. Matrimonium dicitur *ratum*, quan-
do contractus est factus modo explicato, sed
non est secuta copula: Dicitur *consummatum*,
quando est secuta copula. Unde matrimo-
nium ratum, & consummatum, non differunt
essentially, & in ratione sacramenti; sed
accidentaliter penes copulam secutam, vel
secutam.

3952. Certum est, validum esse matrimo-
nium, nec absentes per procuratorem initu-
tum. *de Proc. in 6.* quia matrimonium
contractum à Christo semotis à linea contractus,
contractus ipse fuit elevatus ad lineam
sacramenti, seu ad causandam gratiam.

3953. In procuratoribus non requiritur di-
stinctio sexus, sed possunt esse duo viri, vel
in tu uxores; quia non contrahunt nomine
procuratoris, sed quis dare mandatum
faciendum in eam, quam ipse procurator
mandantem mandantis elegerit. Clericatus *cap.*
1. num. 8.

3954. Procurator autem debet adamus-
sum tenere mandati, ita ut si exce-
dit, aut deficiat, invalidum sit matrimo-
nium.

3955. Quid, si expedito procuratoris
mandato (ait Clericatus *cap. num. 9.*) man-
datus revocet consensum, sed Procurator
revoce revoce prædictæ, contrahat
matrimonium nomine ejusdem mandantis;
Matrimonium esse nullum; quia in
requis civilibus valent gesta per Procura-
torem revocata, quando revocatio nec Procu-
ratori, nec parti nota est. *l. si mandatum,*
de mand. si: tamen secus est in matrimonio;
quod diversitatis est, quia in temporali-

bus, & merè politicis, Respublica supple-
re potest consensum contrahentium, non au-
tem in Sacramento matrimonii, de cujus ef-
fectu est, ut interveniat verus, & realis con-
sensus conjugis. Tamb. *d. cap. 4. §. 1. num. 5.*
6. & 7.

3957. Item, si expedito mandato, ante-
quam procurator contrahat, mandans fiat
amens, tutius est asserere, quod matrimo-
nium sit nullum. Diana *part. 3. tract. 4. res.*
240. Tamb. *de matr. tract. 4. cap. 4. num. 11.*
Clericatus *cap. 242. num. 11.* quia deficit verus
consensus realis. Sermo autem est de vera
amentia, minime de phænese ad tempus:
hæc namque (ut rectè advertunt relati Do-
ctores) æquiparatur ebrietati, quæ homi-
nem à statu humano non amovet.

3958. Et quamvis Tamb. *cit. §. 2. cum Ca-*
stropal. teneant, posse matrimonium contrahi
per Epistolam, qua Sponsus scribat Sponsæ,
se eam ducere in uxorem; rectè ait Clerica-
tus *cap. 142. num. 12.* hunc modum non esse
practicandum: tam quia utriusque consen-
sus præstari debet coram parochio, & testi-
bus, ad quod non videtur sufficere Epistola;
quam quia hic modus est expositus fraudi-
bus, & falsitati. Ita ille.

DE TRIBUS BONIS MATRI- MONII.

3959. *Fines primariis,* seu bona ad substan-
tiam matrimonii ex institutione
Christi requisita, sunt tria, videlicet, *Sa-*
cramentum, fides, & proles: adeoque, ut
quis valide contrahat, necesse est, ut sal-
tem implicite intendat se obligare ad in-
dissolubilitatem, seu perpetuitatem, ad
fidem servandam conjugis, & ad prolem
studiosè non impediendam per media illicita,
sed gratanter eam acceptandam, ac Re-
ligiosè educandam, si eveniat; ita ut, si
H h h 3 omnem

omnem, aut unam tantum obligationem ex prædictis tribus positivè excludat, v. gr. si positivè habeat animum non se obligandi ad fidem servandam, aut ad bonum proli, etiam per intentionem mente retentam, invalidum sit matrimonium ex defectu consensus, qui est de substantia contractus. Scotus in 4. d. 31. qu. un. §. Ad questionem ltr. A. & E. v. n. 4250.

3960 Si verò quis, dum matrimonii contraxit, habuit intentionem saltem implicitam se obligandi ad præfata tria bona, sed simul habuit animum talem promissionem, & obligationem non servandi, mortaliter peccavit, sed validum est matrimonium, Exemplum: Puella parturientium doloribus exterrita, quando matrimonium contraxit, habuit saltem implicitè animum se obligandi ad bonum proli, sed simul habuit intentionem huiusmodi obligationem non exequendi, sed impediendi; & in effectu studiosè sumpsit medicinam sterilitatis inductivam: peccavit quidem, sed validum est matrimonium. Scotus cit. & dist. 30. quæst. 2. art. 2. D. Bonaventura in 4. d. 31. art. 1. qu. 3. D. Thomas in 4. d. 31. qu. 2. art. 3. Tancredi tom. 1. lib. 2. dist. 29. à num. 3. ad 7. Tamb. lib. 8. de matr. tr. 4. c. 2. §. 3. Sc. 5. §. 8. Busemb. lib. 6. c. 1. dub. 1. n. 5. & com.

3961 Ratio est, quia intentio se obligandi ad substantialia contractus, se tenet ex parte actus primi, & inde est de essentia contractus; intentio vero obligationem exequendi, sicut & ipsa executio, se tenet ex parte actus secundi; actus autem secundus accidit actui primo, & ideo ejus defectus non tollit, sed stat cum substantia contractus, ut in simili dixi de juramento, & voto n. 1361.

3962 Hac ratione plures sancti validum matrimonium inierunt, & illibatam castitatem servaverunt, quoniam mutuum dominium

corporum separari potest ab usu, pro omnino lege Scotus in 4. d. 30. q. 2. la. d. fati doctè ostendit, quo pacto validum sit matrimonium P. Virginis cum S. Joseph, & inviolatum castitatis votum remanere.

CAPUT III.

De consensu conditionato.

3963 **C**ontractum est dicitur, conditionatum contra tria bona matrimonii; quia destruit substantiam, sine qua consistere non potest. Unde matrimonium, 2. Sub hac conditione: *Contraho tecum, donec aliam puellam reperiam*; quia est contra bonum fidei, 1. *Contraho tecum, si vis abis generare, vel cum prolem*; quia est contra bonum proli. *Contractus cap. 14. n. 46.* Adeoque legitur de aliis conditionibus. Pro quibus.

3964 Matrimonium contractum sit conditione de præsentibus, vel præteritis. *Contraho, si prædium, quod mihi dixisti, habes officium à Rege habuisti*, non suspendit consensum, quia vel ita est, vel non est, licet contractus est validus; si non, invalidus, non suspendit consensum conditio de futuro necessario, v. gr. *Te dabo, si eris suus*, vel de futuro contingenti certè futuro, *Si Antisibris natus eris*; quia acquiritur necessario.

3965 Validum est matrimonium contractum sub conditione de futuro contingenti, quæ non sit contra substantiam, sed tria bona matrimonii; v. gr. *Duco te, si prædium alienum, quod in viro domino dicitur non restituas.* Vel sub conditione impeditiva, quia hæ conditiones habentur pro reiectis, *ex cap. final. de condit. apposi.*